

HULLÁMZIK AZ IDŐ A BALATONNÁL

Örökös, s a természet kifürkészhetetlen akarata szerinti a Balaton hullámzása. Hol oly békés, mint egy unokáival játszó nagymama, hol dühöngő, mint a badacsonyi bort meggondolatlanul védelő ifjú duhaj. Máskor közömbös, megint máskor kihívó, kacér, miként régmúlt korok leányai a sétány árnyas fái alatt. Én az öregemberes, nyugodt hullámzását szeretem, s ilyenkor odaképzem a fehér szakállú Jókait is a partra, aki botjára támaszkodva mereng elomló múltján. Vannak partszakaszok, ahol ez az idilli érzés senki által sem zavartatott. Ilyen a tihanyi Gödrös is, ahol évszázados fák bocsátják vízbe gyökereiket, ahol a nádas suhogását csak a vadkacsák fel-felcsattanó hangja engedi felfesleni a csöndet. Itt a horgászok is melábbak, mintegy hozzáigazodnak az öböl zajtalan fenségességéhez. A hatalmas, vörös kövek és a fövény régóta összebarátkoztak, s nincs, aki megmondja, melyikük a régebbi. Dalukat egykedvűen kezdő, majd krakkói hejnalént abbaahagyó békák, meredt tekintetű siklók úsznak tova némán, ha reájuk vetítődik az arra járó árnyéka. A strandolók pár fordulóval odébb vannak, legfeljebb egy kósza szellőcske hátán hallatszanak szófoszlányaik. Itt lelassul az idő, melynek nyugalmát nem zavarják járművek, zajos turistacsoportok. A távoli hajókürt is elhaló, lágy a felsziget által védett ősfák suhogása is. A keskeny ösvényeken, vörös kövekből rakott lépcsőkön szákkal, vödörrel ballagnak napi fogásukkal a környékbeliek. A parton elég egy bólintás, kézszorítás, s az aprócska csobbanások között pár szó. Nem is kell több, mert a természet iratlan szabályai ennél többet nem engednek meg. A nyári forróságban vibrál a levegő, a távolság a pára fátyla alá búvik, a nádbugák közt cikázó szitakötők éppúgy zajtalanok, mint a siklók, apró halacskák, csiborok a stég cölöpjei körül. Nem egykedvű, s nem is unott ez a hangulat, sokkal inkább fenséges: Isten áldó tenyere alatt állunk, érezve teremtésének gyönyörét. Itt lelassul az idő, s múlását csak a nap vándorlása jelzi alig észrevehetően. A színek is úgy olvadnak harmóniába, hogy alig vesszük észre: az aranylót felváltotta a szürkébe, majd feketébe burkolódzó világ. Lámpások gyúlnak az égen és a partokon, adnak titkos üzenetet egymásnak a tér végtelen távolán át. Itt lelassul az idő. Különösképp télen, amikor a jég bizonytalan kérge és a hideg az uralkodó. A parti figurák változatlanul ugyanazok, vastag ruhájuk úgy rejtí alakjukat, mint a finoman szitáló köd a vadászatra induló rókaét. Itt lelassul az idő, s nem kívánja észrevenni – sem tavaszi zsongásában, sem nyári kiteljesedésében, őszi aranylásában és téli szikrázásában – a szomszédságában sebesen pergő életet. Pedig csak kőhajításnyira tőle a főút, a város. Amott tehát a ma pezsgő életnek titulált világ a maga kemény ritmusával. Ott felgyorsul az idő, s néha annyira nekiiramodik, hogy követése egyre fárasztóbb. Még éjszaka is szibbasztó, nyáron tomboló is. A pár kilométeres utakon szabályszerű verseny zajlik a kétes értékű célba érésért, az üzletekben, a buszon és a vonatokon lökdösődnek, s nem emelik jobbjukat köszöntésre a férfiak. Ott felgyorsult az idő, s népesebbek az orvosi rendelők, a kórházak. Indulatosabbak az ügyfelek és ügyintézők, gyermekek és szülők, nevelők. Ahol felgyorsult az idő, élénkek ugyan a színek, de nem valódiak. Sem az asszonyok, lányok ajka, sem a nyakkendők, öltönyök színe a neonfényben. Eltorzulnak a sárgák és a kékek, a pirosak és a lilák. Miként a lények is, akiket embereknek nevezünk, s egyre-másra kezdenek egyformákká válni a jól látható külső jelek ellenére is. A felgyorsult idő uniformizál: egyszerre ébredünk, egyszerre indulunk munkába, s érkezőnk meg onnan. Gesztusaink egységesednek, s a „helló” felváltja a jó reggelt, jó napot és jó estét köszönést. Miként a „hogyan vagy?” kérdésre is elsablonosodott választ adunk. A gyors és a lassú hullámok között azonban vannak alattomosak, végzetesek, de a pillanat megragadására érdemesek is. Ezeket kapjuk kérve-kéretlen mindennap. Kaphatnánk egyebütt is, de ez a mienk. A mi Balatonunk. A sors ajándéka, átka, felelősségparancsa. Nem térhetünk ki előle, számadással tartozunk érte majd egykoron. És lesz, aki megkérdézi: melyik volt a te hullámod? Csitítottad vagy ostoroztad? Szóltál hozzá vagy elszalasztottad? Ápoltdad vagy metsztedd útját? Idegen volt számodra vagy rokon? Átvetted múltból hozott üzenetét és üzentél általa jövőbe? Ebben a hullámzásban éli, szenved, s szereti-gyűlöli végig a neki szabott időt a balatoni ember. Szállodás és nádarató, író és irodista, boldog és kevésbé boldog. Mindenki, akit az Úristen ide vezérel. Egyként és külön-külön is érezzük ezt a hullámzást, s várjuk a kikötés homályba bukó pillanatát...